

V Bruseli 16. októbra 2023
(OR. en)

14084/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0077(COD)**

**ENER 541
ENV 1112
CLIMA 467
COMPET 983
CONSOM 360
FISC 225
CODEC 1839**

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Rada

Č. dok. Kom.: 7440/23 + ADD1

Predmet: Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, ako aj
smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu
s elektrinou v Únii
– všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. Komisia 14. marca 2023 predložila návrh nariadenia s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii (ďalej len □ „nariadenie EMD“) a nariadenia s cieľom zlepšiť ochranu Únie pred manipuláciou s trhom na veľkoobchodnom trhu s energiou (ďalej len □ „nariadenie REMIT“).

2. Tieto návrhy nadväzujú na veľmi vysoké ceny a volatilitu na trhoch s elektrinou, ku ktorým došlo v rokoch 2021 a 2022 a sú založené na troch pilieroch – chrániť spotrebiteľov, posilniť stabilitu a predvídateľnosť nákladov na energiu, a tým prispieť ku konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ, a podporiť nové investície do energetiky.
3. Európska rada 23. Marca 2023 vyzvala spoluzákonodarcov, aby bezodkladne pokročili v práci na navrhovanej revízii koncepcie vnútorného trhu EÚ s elektrinou s cieľom zabezpečiť jej prijatie do konca roka 2023.

II. AKTUÁLNY STAV

1. Rada TTE (energetika) rokovala 19. júna o piatej revízii (REV5) nariadenia o zlepšení koncepcie trhu s elektrinou v Únii a nariadenia o zlepšení ochrany Únie pred manipuláciou s trhom na veľkoobchodnom trhu s energiou (REMIT), ako sa uvádza v dokumentoch 10605/23 a 10606/23, s cieľom dospieť k všeobecnému smerovaniu k obom spisom pred rokovaniami s Európskym parlamentom.
2. Počas zasadnutia sa dospelo k všeobecnému smerovaniu k nariadeniu REMIT. Pokiaľ však ide o nariadenie EMD, členské štáty zdôraznili niekoľko otázok, ktoré si vyžadovali ďalšie konzultácie a prepracovanie, najmä pokiaľ ide o rozdielové zmluvy a možnú výnimku z emisných limitov CO₂ pri uplatňovaní kapacitných mechanizmov. Coreper 30. júna preskúmal nový kompromisný návrh. Hoci sa dosiahol určitý pokrok, členské štáty zdôraznili potrebu ďalšej práce.
3. Ako sa už uviedlo v dokumente ST 10607/23, z dôvodu právnej istoty a jasnosti sa články 2 a 3 navrhovaného nariadenia o trhu s elektrinou, ktorým sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, od uvedeného nariadenia oddelia a stanú sa samostatnou smernicou. Ide o právnu a technickú úpravu, ktorá nemá vplyv na vecné ustanovenia návrhov.

4. Španielske predsedníctvo pokračovalo v práci predchádzajúceho predsedníctva, pričom začalo prvým rokovaním na zasadnutí pracovnej skupiny pre energetiku 6. júla. Predsedníctvo pracovalo na dvoch zostávajúcich otázkach v nariadení EMD, a to na rozdielových zmluvách a možnej výnimke z emisných limitov CO₂ pri uplatňovaní kapacitných mechanizmov, a vypočulo si názory všetkých členských štátov na to, ako čo najlepšie postupovať v záujme dosiahnutia dohody.
5. Predsedníctvo 26. júla požiadalo členské štáty, aby sa zamerali na dvojsmerné rozdielové zmluvy v článku 19b, najmä v prípade rozdielových zmlúv pre nové investície do výroby elektriny zameraných na predĺženie životnosti, v prípade ktorých existuje jasná a naliehavá potreba nájsť správnu rovnováhu, pokiaľ ide o rozdelenie príjmov a zásadu koncepcie týchto rozdielových zmlúv. Predsedníctvo požiadalo delegácie, aby predložili svoje písomné návrhy týkajúce sa článku 19b nariadenia EMD do 1. septembra a aby svoje príspevky prerokovali na zasadnutí pracovnej skupiny pre energetiku 5. septembra.
6. Predsedníctvo na základe pripomienok a príspevkov členských štátov rozposlalo nový návrh znenia článku 19b (rozdielové zmluvy) s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi rôznymi pozíciami. O tomto znení sa rokovalo na zasadnutí pracovnej skupiny pre energetiku 14. a 19. septembra.
7. Program zasadnutia Rady TTE (energetika), ktoré sa uskutoční 17. októbra 2023, zahŕňa nariadenie s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii (nariadenie EMD) na účely dosiahnutia všeobecného smerovania.
8. Ako prvý krok v rámci prípravy rokovaní na zasadnutí Rady TTE (energetika) predsedníctvo požiadalo Výbor stálych predstaviteľov, aby na svojom zasadnutí 4. októbra poskytol ďalšie politické usmernenie s cieľom vyriešiť zásadné otázky týkajúce sa článku 19b, ako sa uvádza v dokumente ST 12674/23.

9. Predsedníctvo sa preto rozhodlo vydať novú revíziu znenia (REV6), ktorá sa uvádza v dokumente ST 13771/23 a o ktorej sa rokovalo na zasadnutí Výboru stálych predstaviteľov 13. októbra, s osobitným zameraním na článok 19b nariadenia 2019/943 o elektrine zmeneného nariadením EMD. Po usmernení, ktoré poskytol výbor, pripravilo predsedníctvo novú revíziu znenia (REV7).

III. PRÁCA V EURÓPSKOM PARLAMENTE A V ĎALŠÍCH ORGÁNOCH ÚNIE

1. V Európskom parlamente zodpovedá za spis Výbor pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE). Parlament prijal správu o nariadení EMD na plenárnom zasadnutí 14. septembra.
2. Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal stanovisko k nariadeniu EMD 14. júna, zatiaľ čo Európsky výbor regiónov prijal stanovisko k nariadeniu EMD 6. júla 2023.

IV. HLAVNÉ PRVKY KOMPROMISNÉHO NÁVRHU PREDSEDNÍCTVA NA ROKOVANIE V RADE

1. V porovnaní s dokumentmi ST 13771/23 (REV6) a ST 10606/23 (REV5) sú hlavnými prvkami dokumentu REV7:
 - a) Článok 19b nariadenia 2019/943 o rozdielových zmluvách:
 - v rámci odseku 1 sa zameriava rozsah pôsobnosti na systémy priamej podpory cien pre investície do nových zariadení na výrobu elektriny;
 - odsek 1a obsahuje ustanovenia o kritériách koncepcie rozdielových zmlúv, ktoré sa týkajú: 1) vplyvu systému podpory na prevádzku výrobných zariadení a účasť na trhu s elektrinou, 2) výšky odmeny, a 3) interakcie s hospodárskou súťažou na vnútornom trhu,

- aspekty súvisiace s rozdelením príjmov z rozdielových zmlúv sú upravené v odseku 3, ktorý sa zjednodušil. Zo znenia sa vypustili odkazy na rozdelenie príjmov podnikom;
- b) v článku 64 nariadenia 2019/943 o elektrine sa dopĺňa nový odsek 2c a zodpovedajúce odôvodnenie 53f v súvislosti s možnosťou mimoriadnej výnimky z článku 22 ods. 4 písm. b) nariadenia o elektrine, pokiaľ ide o kapacitné mechanizmy schválené Komisiou pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia. Výnimku povoľuje Komisia, pričom sa musia dodržať ustanovenia článkov 107 a 108 ZFEÚ a musia byť splnené určité podmienky. Výnimka musí byť predovšetkým obmedzená na objem kapacity, aký je potrebný na vyriešenie problému primeranosti, pričom Komisia posúdi vplyv žiadosti o výnimku z hľadiska emisií skleníkových plynov. Výnimka sa môže uplatňovať do 31. decembra 2028;
- c) v článku 66a smernice 2019/944 zostáva odsek, podľa ktorého môžu členské štáty bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, uplatňovať strop trhových príjmov od inframarginálnych výrobcov za rovnakých podmienok, ako sú podmienky stanovené v článkoch 6 až 8 a článku 10 nariadenia Rady (EÚ) 2022/1854. Takýto strop príjmov sa môže uplatňovať do 30. júna 2024;
- d) Odôvodnenia:
- doplnilo sa nové odôvodnenie 29a o zmluvách o nákupe elektriny, v ktorom sa zdôrazňuje, že členské štáty by mali venovať osobitnú pozornosť cezhraničným zmluvám o nákupe elektriny a odstrániť neodôvodnené prekážky, ktoré sa ich osobitne týkajú, a umožniť spotrebiteľom v členských štátoch s obmedzenou kapacitou prístupu k energii vyrábanej v iných regiónoch bez diskriminácie,
 - v odôvodnení 40a sa doplnilo, že kapacitné mechanizmy môžu zohrávať dôležitú úlohu pri zabezpečovaní primeranosti zdrojov v prípade nedostatočne prepojených energetických systémov,

- v odôvodnení 53g sa dopĺňa nové znenie, v ktorom sa uvádza, že kapacitné mechanizmy by mali byť otvorené pre všetky zdroje, ktoré sú schopné zabezpečiť požadovanú technickú výkonnosť, vrátane plynových elektrární za predpokladu, že spĺňajú emisný limit uvedený v článku 22 ods. 4,
- doplnilo sa odôvodnenie 53a týkajúce sa stropu príjmov inframarginálnych výrobcov upraveného v článku 66a smernice 2019/944.

V. ZÁVERY

1. Vzhľadom na uvedené sa Rada vyzýva, aby na zasadnutí Rady TTE (energetika) 17. októbra schválila všeobecné smerovanie na základe znenia uvedeného v dokumente ST 14085/23.
2. Toto všeobecné smerovanie bude predstavovať mandát Rady na rokovania s Európskym parlamentom v kontexte riadneho legislatívneho postupu.
